

แผ่นดิน จินตนาการ

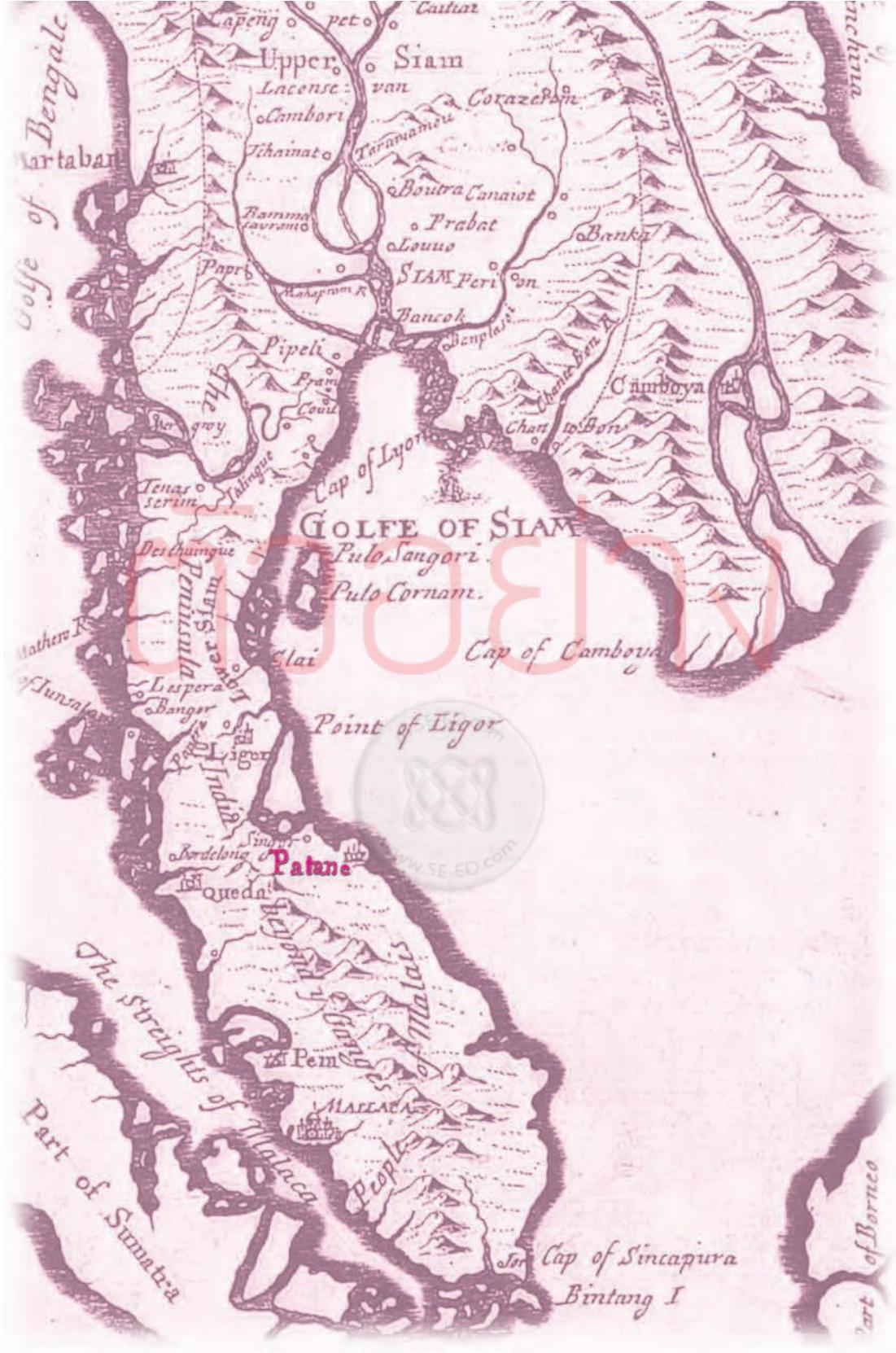
มองสถานการณ์สามจังหวัดชายแดนภาคใต้
ด้วยงานวิจัยอันเข้มข้นจากฝีมือนักวิจัยหลากหลาย
เพื่อแสวงหาแนวทางปฏิบัติที่จะช่วยลดความรุนแรง
ในภาคใต้ ประเทศไทย

ชัยวัฒน์ สถาอานันท์
บรรณาธิการ

แผ่นดินจินตนาการ

รัชช์และการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในภาคใต้

ແຜ່ນດີນ ຈິນຕະນາກອຣ

ຮັບສູນແລະກາງແກ້ໄຂປົມ້ງຫາຄວາມຮຸນແຮງໃນການໃຕ້

ຊ້າວັດນິ ສາວານັນທີ

ບຣອນາອີກາຣ

ชุดวิชาการ

แผ่นดินจินตนาการ • ชัยวัฒน์ สถาอานันท์ บรรณาธิการ

พิมพ์ครั้งแรก : สำนักพิมพ์มิติชน, กรุงเทพฯ ๒๕๕๑

ราคา ๗๕๐ บาท

ข้อมูลทางบรรณานุกรม

ชัยวัฒน์ สถาอานันท์, บรรณาธิการ.

แผ่นดินจินตนาการ. กรุงเทพฯ : มิติชน, ๒๕๕๑.

๑๙๖ หน้า.

1. การก่อการร้าย-ปัญหาความไม่สงบ-จังหวัดชายแดนภาคใต้-การแก้ปัญหา I. ซื้อเรื่อง

303.62

ISBN 978 - 974 - 02 - 0078 - 9

ตรวย่าง

- ผู้จัดการสำนักพิมพ์ : สุชาติ ศรีสุวรรณ • ผู้ช่วยผู้จัดการสำนักพิมพ์ : ประยงค์ คงผ่อง
- บรรณาธิการเชิง : สุลักษณ์ บุญปาน • บรรณาธิการสำนักพิมพ์ : ศิริพงษ์ วิทยวิจิราณ
- หัวหน้ากองบรรณาธิการ : ฐิติรัตน์ พิมภัสส์ • ผู้ช่วยบรรณาธิการ : วรารณ์ วิชญารัตน์
- พิจุติ์อธิบาย : เมตตา จันทร์หอม • คอมพิวเตอร์พาพิค : สำราญ ลังระ漫เน
- ออกแบบปก-ติดปกรอบ : อริญญา เมฆกล้า • ประชาสัมพันธ์ : จิตวิมล มากินชัยรัตน์

สำนักพิบพัตตบัณ • www.maticonbook.com

บริษัทแมติชน จำกัด (มหาชน) : ๑๒ ถนนเทศบาลนุ่มல ประชานิเวศน์ ๑ เขตฯธรรก กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐

โทรศัพท์ ๐-๒๕๔๐-๐๐๑ ต่อ ๑๐๓๕ โทรสาร ๐-๒๕๔๐-๕๔๐๘

แมติชนสี ขาวดำ : ออกพิมพ์สี บริษัทแมติชน จำกัด (มหาชน) ๑๒ ถนนเทศบาลนุ่มல ประชานิเวศน์ ๑ เขตฯธรรก กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐

โทรศัพท์ ๐-๒๕๔๐-๐๐๑ ต่อ ๒๖๐๐-๒๖๐๑

พิมพ์ : โรงพิมพ์แมติชนปากเก็ต ๒๕/๑ หมู่ ๕ ถนนสุราษฎร์ฯ ๒ ตำบลบางปูด อำเภอปากเก็ต นนทบุรี ๑๑๑๒๐

โทรศัพท์ ๐-๒๕๔๐-๒๖๐๑, ๐-๒๕๔๐-๑๗๙๗ โทรสาร ๐-๒๕๔๐-๕๗๗๗

จัดทำโดย : บริษัทแมติชน จำกัด (ในเครือแมติชน) ๑๒ ถนนเทศบาลนุ่มல ประชานิเวศน์ ๑ เขตฯธรรก กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐

โทรศัพท์ ๐-๒๕๔๐-๐๐๑ ต่อ ๓๐๐๕, ๓๐๑๖ โทรสาร ๐-๒๕๔๐-๕๕๕๗

Maticon Publishing House a division of Maticon Public Co.,Ltd. 12 Tethsabannarueaman Rd, Prachanivate 1,

Chatuchak, Bangkok 10900 Thailand

สารบัญ

คำนำสำนักพิมพ์

๑๙

คำนำสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกอ.)

๑๓

กิตติกรรมประกาศ

๑๕

บทนำ : แผ่นดินจินตนาการ? Imagined Land?

๑๙

รัฐและการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในภาคใต้,

ประเทศไทย Solving Southern Violence and

the State in Thailand

ชัยวัฒน์ สถาอาโนนห์

เชิงอรรถ

๔๗

• นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ จังหวัดชายแดนภาคใต้

๕๓

เปรียบเทียบในรอบ ๓๐ ปี

มารค ตามไทย

สมเกียรติ บุญชู

- ภูมิหลังสภาพพื้นฐานของปัญหาจังหวัดชายแดน

๕๗

ภาคใต้ และนโยบายในอดีต

- การก่อตัวของนโยบายความมั่นคงแห่งชาติจังหวัด

๖๓

ชายแดนภาคใต้ และพัฒนาการของนโยบายฯ

ในช่วง พ.ศ. ๒๕๑๐-๒๕๑๖

- นโยบายความมั่นคงแห่งชาติเกี่ยวกับจังหวัดชายแดน

๗๖

ภาคใต้ในห้วง ๓๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๑๗-๒๕๔๖)

- บทวิเคราะห์ศึกษาเบรี่ยบเที่ยบนโยบายความมั่นคง แห่งชาติเกี่ยวกับจังหวัดชายแดนภาคใต้ในรอบ ๓๐ ปี เชิงօรรถ	๙๗
• ความรู้เรื่องจังหวัดชายแดนภาคใต้ของสังคมไทย ในรอบ ๒๖ ปี พร ศิริศักดิ์ดำเกิง	๑๐๘
- งานวิจัยเชิงสำรวจและทบทวนวรรณกรรม	๑๐๙
- เหตุใดจึงทบทวนความรู้ในรอบ ๒๖ ปี	๑๑๔
- ภาพรวมและประนาทของวรรณกรรม	๑๑๕
• งานวิจัยและวิทยานิพนธ์ทางด้านการศึกษา	๑๒๑
• วิทยานิพนธ์และงานวิจัยทางด้านการเมืองการปกครอง และสังคมวัฒนธรรม	๑๒๗
- วรรณกรรมด้านการเมืองการปกครองและสังคม วัฒนธรรมภาษาใต้บริบทนโยบายความมั่นคง จังหวัดชายแดนภาคใต้	๑๓๖
- บทสรุป	๑๖๒
เชิงօรรถ	๑๗๑
• การคัดเลือกและการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ทหาร ต่ำรากับปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ รุ่งรวี เอกิมศรีกิณูไกรรักษ์	๑๗๕
- การคัดเลือกและการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ ความมั่นคงในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้	๑๗๘
- โครงสร้างการทำงานของกองทัพในพื้นที่สามจังหวัด ชายแดนภาคใต้	๑๘๗

- โครงสร้างการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่	๑๙๐
สามจังหวัดชายแดนภาคใต้	
- การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ความมั่นคง	๑๙๗
ภายใต้ พ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ กับปัญหาสิทธิมนุษยชน	
- บทส่งท้าย	๒๑๒
เชิงอรรถ	๒๑๔
 • วัฒนธรรมองค์กรของหน่วยทหารในภูมิภาคต่างๆ ที่มีผลต่อการแก้ปัญหาความไม่สงบใน ๓ จังหวัด ชายแดนภาคใต้	๒๒๔
พันโนทัยนึงพิมลดพรรณ อุไนซ์กิจ	
- ผลการปฏิบัติงานแก้ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่	๒๒๕
๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้	
- ผลการปฏิบัติงานของหน่วยทหารจากภาคกลาง	๒๒๗
- ผลการปฏิบัติงานของหน่วยทหารจากภาค ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๒๒๘
- ผลการปฏิบัติงานของหน่วยทหารจากภาคใต้	๒๓๑
- วัฒนธรรมองค์กรและการปฏิบัติงาน	๒๓๓
- การปฏิบัติงานของหน่วยทหารจากภาคกลาง	๒๓๕
- สรุปวัฒนธรรมองค์กรกับการปฏิบัติงานของ หน่วยทหารจากภาคกลาง	๒๓๖
- การปฏิบัติงานของหน่วยทหารจากภาคอีสาน	๒๔๔
- สรุปวัฒนธรรมองค์กรกับการปฏิบัติงานของ หน่วยทหารจากภาคอีสาน	๒๔๕
- การปฏิบัติงานของหน่วยทหารจากภาคใต้	๒๕๖
- สรุปวัฒนธรรมองค์กรที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของ หน่วยทหารจากภาคใต้	๒๖๘

- สรุปและข้อเสนอแนะ	๒๗๑
เชิงอภิรัตน์	๒๗๘
เอกสารขาวอ้างอิง	๒๗๙
• อ่าน “คู่มือข้าราชการ” เขียนพื้นที่วัฒนธรรม : วิถีการนับถือในประเทศไทย กับพื้นที่ใน ระหว่างไทย-มาเลเซีย	๒๘๔
เดชา ตั้งสีฟ้า	
- บทนำ	๒๘๓
• “คู่มือข้าราชการ” กับ “คู่มือศึกษา”	๒๘๖
• “คู่มือ” ใน “จังหวัดชายแดนภาคใต้” :	๒๘๖
บุคลากรกับชีวิตประจำวัน	
• “คู่มือศึกษา” กับคำนามวิจัย	๒๘๘
- ตำแหน่งของตัวบทกับความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรม	๒๘๙
• ตำแหน่งของตัวบท	๒๙๑
• “คู่มือ” ที่ถูกผลิตขึ้น : จาก “วัฒนธรรม” ถึง วิถีการนับถือ	๒๙๓
วิถีการนับถือ	
- “คนอื่น” กับ “จังหวัดชายแดนภาคใต้” :	๓๐๑
พื้นที่พิเศษ พื้นที่ชายแดน พื้นที่ในระหว่าง	
• มุสลิม “เลิก” กับ “คอมมิวนิสต์” : “ความเป็นอื่น ในความเป็นเรา” กับ “คนอื่นที่อยู่ในตัวเรา”	๓๐๑
• “จังหวัดชายแดนภาคใต้” : พื้นที่พิเศษ พื้นที่ชายแดน พื้นที่ในระหว่าง	๓๐๓
- บทสรุป : จาก “คู่มือข้าราชการ” ถึงวัฒนธรรมไทย กับการเมืองของ “ชนเผ่าปัจจุบัน”	๓๑๒
เชิงอภิรัตน์	๓๑๘

• ปฏิสัมพันธ์ “ใหม่” : ชาวพุทธ-มุสลิมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

๓๔๒

วัตถุศึกษา สารและ

- ความเป็นตัวตนของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ :

ดินแดนและผู้คน

- ขนาดและที่ตั้งของพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ :

๓๔๙

- พื้นที่กับการปกครอง

๓๕๐

- ผู้คน-ภาษา-ศาสนา-วัฒนธรรม

๓๕๑

- ปฏิสัมพันธ์พุทธ-มุสลิมในพื้นที่ก่อนพุทธศักราช ๒๕๔๔

๓๖๖

- ปฏิสัมพันธ์ใหม่ของไทยพุทธ-มุสลิมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในสถานการณ์ความรุนแรง

๓๗๔

- ปฏิสัมพันธ์พุทธ-มุสลิมในปัจจุบัน : วิเคราะห์ความล้มเหลว “ใหม่”

๓๘๐

- ส่งท้าย : วิกฤต “ศรีทราย” หรือ วิกฤต “สัจจะ”

๓๙๙

เชิงอภิธาน

๓๙๙

• ความรุนแรงภาคใต้กับการย้ายถิ่น

๔๐๕

ชาเกียร์ พิทักษ์คุณพล

- ขอบเขตของการวิจัย

๔๐๗

- ระเบียบวิธีการศึกษา

๔๐๘

- กระบวนการเก็บข้อมูลในพื้นที่

๔๑๐

- ปัญหาในการทำวิจัย

๔๑๒

- พัฒนาการของเหตุการณ์ความรุนแรงและการย้ายถิ่น

๔๑๓

- สภาพเศรษฐกิจในช่วงเหตุการณ์ความรุนแรง

๔๑๔

- การย้ายถิ่นกับเหตุการณ์ความรุนแรง

๔๑๖

- ผลการวิจัยและการอภิปรายผล

๔๒๒

- ลักษณะข้อมูลพื้นฐานของกรณีศึกษา	๔๗๒
- เหตุปัจจัยในการย้ายถิ่น	๔๗๓
- ประเกทของการย้ายถิ่นฐาน	๔๗๔
- ผลกระทบที่เกิดขึ้นหลังจากการย้ายถิ่น	๔๗๕
- การปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมใหม่ของผู้ย้ายถิ่น	๔๗๖
- การย้ายถิ่นทำให้ได้รับและ/หรือสูญเสียโอกาส	๔๗๗
- สรุปผลการวิจัย	๔๗๘
- ความเปลี่ยนแปลงของปัญหาความรุนแรงในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้	๔๗๙
- ความสัมพันธ์ระหว่างไทยพุทธ-มุสลิมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้	๔๘๐

ช้ายแคนภาคได้

- ความสัมพันธ์ระหว่างไทยพุทธ-มุสลิมในสามจังหวัด
ช้ายแคนภาคได้
เชิงอวรณ

๔๖๘

๔๗๑

• สหรัฐอเมริกา ทรงความต่อต้านการก่อการร้าย และ
ความรุนแรงในชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย	๔๗๕
แมทชิว วีเลอร์	
- ปัญหาว่าด้วยการรับรู้ (perceptions)	๔๗๖
- อาวัณภบทแห่งการก่อการ : ประเทศไทย ทรงความต่อต้าน
การก่อการร้าย และดินแดนภาคใต้ของไทย	๔๗๗
- ความรับรู้ของสหรัฐอเมริกาต่อปัญหาความรุนแรง
ในชายแดนภาคใต้ของไทย	๔๗๘
- คุณลักษณะของความขัดแย้งภายในประเทศ	๔๗๙
- ประเด็นปัญหาว่าด้วยการละเมิดสิทธิมนุษยชน	๔๘๐
- ความเป็นกังวลต่อการแทรกแซงจากต่างชาติ
และลัทธิปฏิเสธที่ใช้ความรุนแรง	๔๘๑
- การแก้ปัญหา และบทบาทอันเหมาะสม
ของสหรัฐอเมริกา	๔๘๒

- ความสำคัญของโครงการของสหรัฐที่เกี่ยวข้องกับภาคใต้ของไทย	๕๑๑
- กลุ่มสายกลาง กลุ่มสุดขึ้น และส่งความต่อต้านการก่อการร้าย	๕๑๙
เชิงอภิธาน	๕๓๐
• ความรุนแรงในภาคใต้ของไทยและโลกมุสลิม	๕๔๗
อินดิยาส ยูซฟ	
- แนวความคิดของอิกราห์ (Ikhwah) หรือความเป็นพี่น้องตามคัมภีร์อัลกุรอานและประดิษฐ์	๕๕๐
- ประเทศไทยและความสัมพันธ์กับโลกมุสลิม	๕๕๓
- ความสัมพันธ์ระหว่างศาสนาพุทธและศาสนาอิสลาม	๕๕๔
- อิสลามในประเทศไทย	๕๕๘
- ชาติพันธ์และศาสนาอิสลามในภาคใต้ของไทย	๕๖๑
- ความสัมพันธ์ทางด้านการศึกษาระหว่างไทยและโลกมุสลิม : กรณีของอิหร่านและปากีสถาน	๕๖๔
- การรายงานสถานการณ์ในภาคใต้ของสื่อมุสลิม	๕๗๒
- องค์การมุสลิมระหว่างชาติ มุสลิมเพื่อนบ้าน และความขัดแย้ง	๕๗๖
• องค์การการประชุมอิสลาม (Organization of Islamic Conference-OIC)	๕๗๗
• มาเลเซีย	๕๘๐
• อินโดนีเซีย	๕๘๓
- สรุป	๕๘๖
เชิงอภิธาน	๕๙๐

คำนำสำนักพิมพ์

ในความรู้สึกของคนทั่วไป จินตนาการมักเป็นเรื่องดีงาม หรือเป็นความฝันในเชิงบวก

โลกในจินตนาการจึงควรเป็นโลกที่มีสันติสุข ไร้การเข่นฆ่า ผู้คน มีความรัก มีความเข้าใจกัน

แต่ก็มีเรื่องบางเรื่อง บางพื้นที่ในโลก ที่ครก็อาจจินตนาการไปไม่ถึง หนึ่งในพื้นที่ เช่นนั้นก็คือสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย

ปัจจานี้ ยะลา และนราธิวาส พื้นที่ที่ครกฯ เห็นว่า nave หาดกลัว เป็นดินแดนที่ผู้คนกินแห้งแคล้งใจตอกัน เมื่อคิดถึงชีวิตรากหญาย ท่ามกลางภัยร้ายที่เกิดจากคนด้วยกัน จะมีความฝันอันใดหลงเหลือในหัวใจ จินตนาการถึงแผ่นดิน เช่นนั้นย่อมเป็นเรื่องที่น่าเจ็บปวด

แต่กระนั้น เรื่องราวใน “แผ่นดินจินตนาการ” ที่นักวิชาการกลุ่มนี้ ได้พยายาม “จินตนาการ” และค้นคว้าถึงความหมายของแผ่นดินนั้น เพื่อนำไปสู่ “ความรู้” และ “ความจริง” ยังเป็นคำตอบหนึ่งให้กับคำถามที่มีต่อสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และเป็นความพยายามที่จะเข้าใจสถานการณ์ ด้วย “จินตนาการ” ที่เปลี่ยนไปด้วยความน่าดื่นดา ทำให้เราชี้จักความคิดผันจากแผ่นดินนั้นในมุมมองที่ต่างไป

และด้วยความหวังอย่างยิ่งว่า จะนำผู้อ่านได้ทราบกว่า “สันติวิธี” มีความสำคัญเพียงใดในการอยู่ร่วมกันในโลกนี้

คำนำ

สำนักงานกองทุน สนับสนุนการวิจัย (สกว.)

หลายปีมานี้ ทั้งภาครัฐและภาคประชาชนต่างให้ความสนใจกับการหาหนทางแก้ไขปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นในจังหวัดชายแดนภาคใต้ บางฝ่ายรู้สึกว่าคนในสังคมไทย “รู้” เรื่องราวของจังหวัดชายแดนภาคใต้ น้อยเกินไป ขณะที่บางฝ่ายก็รู้สึกว่า ที่ความรุนแรงลุกลามร้ายแรงเช่นนี้ เป็นเพราะรู้สึกไม่มีนโยบายที่สามารถจัดการกับปัญหาความรุนแรงในพื้นที่ได้

งานวิจัยชุดนี้เป็นผลการศึกษาปีแรกของโครงการเมธิวิจัยอาชญากรรม สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย เรื่อง “สันติวิธี ความรุนแรง และสังคมไทย” โดยเริ่มต้นด้วยการพยายามตั้งคำถามกับความเข้าใจที่แพร่หลาย กล่าวคือ เหตุที่สังคมไทยไม่สามารถแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้เป็นเพراะขาดองค์ความรู้ หรือ เป็นเพราะปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ไม่มีทางออก หรือเพราะไม่มีการเสนอหนทางในการแก้ปัญหา? งานวิจัยนี้เป็นความพยายามที่จะตรวจสอบพื้นฐานข้อมูลความรู้ของนโยบายรัฐ ในด้านความมั่นคงสำหรับจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยให้ความสำคัญกับอุปสรรคในการนำนโยบายไปปฏิบัติเพื่อสถาปนาความร่วมยืนในพื้นที่ สภาพความสัมพันธ์ระหว่างผู้คนต่างวัฒนธรรมในพื้นที่ซึ่งได้รับผลกระทบจากการนำนโยบายไปปฏิบัติในบริบทความรุนแรงที่กำลังเกิดขึ้น ตลอดจน “ภาพ” ของความรุนแรงในภาคใต้ของไทย ในจินตนาการของชาวรัฐ เมริคและโลกมุสลิม เพราะปรากฏการณ์นี้ดำเนินอยู่ในบริบทสังคมต่อต้านการก่อการร้ายที่มีสหรัฐเป็นตัวละครหลัก

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยตระหนักรถึงความสำคัญของโครงการเมธีวิจัยอาวุโส “สันติวิธี ความรุนแรง และสังคมไทย” โดยให้ทุนสนับสนุนตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๙ จนถึงประมาณปี พ.ศ. ๒๕๕๑ โครงการย่อยทั้ง ๙ โครงการในปีที่ ๑ นี้สำเร็จลงด้วยความอุดสาหะของนักวิจัยทุกท่าน จนสำนักพิมพ์มติชน เห็นคุณค่าจึงจัดพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยชุดนี้สู่สาธารณะ ยก หวังเป็นอย่างยิ่งว่าการเผยแพร่ผลงานวิจัยชุดนี้จะมีส่วนนำไปสู่แนวทางแก้ไขปัญหาความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้บันพื้นฐานของความรู้เพื่อประโยชน์ของสังคมไทยโดยรวม

ตัวอักษร

ศาสตราจารย์ ดร.ปิยะวัต บุญ-หลง
ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

กิตติกรรมประกาศ

แผ่นดินจินตนาการ? ถือกำเนิดมาจากการนิวัติที่มีคุณบุคคลร่วมกันศึกษา ได้รับทุนรอนจากแหล่งทุนที่ให้ความสำคัญกับงานวิจัยชนิดนี้ จากนั้นก็ร่วมกันนำเสนอผลงานของพวากตนต่อสาธารณะด้วยความร่วมมือของบุคคลและองค์กรอื่นเพื่อด้านสถานที่จัดประชุม โดยมีนักวิชาการและนักวิชาชีพอีกหลายคนยอมให้เกียรติสละเวลาในการเดินทาง จากนั้นก็ให้ความเห็นกับนักวิจัยเพื่อนำไปปรับปรุง เมื่อปรับแล้วเปลี่ยนแล้วก็ถึงคราวต้องหาสำนักพิมพ์ที่เห็นความสำคัญของต้นฉบับลงทุนจัดพิมพ์ขึ้นเป็นรูปเล่ม ต้องมีคนทำหน้าที่ตรวจสอบ จัดรูปเล่ม เตรียมปก จนที่สุดออกมารูปแบบสือที่อยู่ในมือท่านเวลานี้ กล่าวได้ว่า ต้นฉบับงานแต่ละชิ้นโดยเฉพาะยิ่งมีที่มาจากการนิวัติของคุณบุคคล เช่นนี้ กว่าจะเป็นหนังสือเล่มนี้ขึ้นมาได้ต้องผ่านน้ำมือและน้ำใจของผู้คนมากหลาย

ข้าพเจ้าและนักวิจัยทุกคนในโครงการต้องขอขอบคุณ ศาสตราจารย์ ปิยะวัต บุญ-หลง ศาสตราจารย์ วิชัย บุญแสง และคุณพรพิมล กิตติมศักดิ์จากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ที่สนับสนุนงานวิจัยในโครงการเมธีวิจัยอาวุโส เช่นนี้ด้วยความเข้าใจรวมชาติของงานวิจัยสังคมศาสตร์อย่างดีเยี่ยม และเมื่อนักวิจัยนำเสนองานวิจัยของพวากเข้าท่านเหล่านี้คือ พลเอก ปฐมพงษ์ เกษรศุภร์, ดร.อุทัย ดุลยเกษม, ดร.นิติ ภาควรพันธ์, พันเอก อนุชาติ บุนนาค, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชิดชนก ราษีมมูลา, ศาสตราจารย์ ดร.อมรา พงศ์พาพิชญ์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุชาติ เศรษฐมูลานี, ดร.สุกรี หลังบูเต็ม และคุณสุภลักษณ์ กาญจนวนดี

ก็ได้มาร่วมวิพากษ์วิจารณ์ให้ความเห็นต่องานวิจัยด้วยหลักวิชาการและมิตรภาพ ในงานสัมมนาที่เราจัดขึ้นเมื่อวันที่ ๑๙-๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๗ ที่ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) ซึ่งศาสตราจารย์ คุณหญิง ไขครี ศรีอรุณ และ ดร.ปริตตา เฉลิมเพ็ง กอนันต์กุล ให้ความอนุเคราะห์ ด้านสถานที่จัดประชุมด้วยความเอื้อเฟื้อ และต้องขอบคุณสำนักพิมพ์ มติชน โดยเฉพาะคุณวราภรณ์ วิชญุรักษ์ และคณะ ที่ตัดสินใจตีพิมพ์ งานชิ้นนี้สู่สาธารณะ และตระเตรียมต้นฉบับเพื่อการพิมพ์ด้วยความ เอาใจใส่

สุดท้ายข้าพเจ้าต้องกล่าวถึง ดร.สุวรรณ สถาานันท์ ที่เคยให้ ความเห็นและเป็นกำลังใจในการทำงานวิชาการ และขอบคุณเพื่อนๆ ร่วมงานของข้าพเจ้าที่คณารักษ์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ทั้ง ผู้บริหาร เพื่อนอาจารย์ และเจ้าหน้าที่ซึ่งให้ความสนับสนุนงานวิชาการ ของข้าพเจ้าตลอดมา และที่สำคัญคือ อาจารย์ชญาณิชฐ์ พูลยรัตน์ ผู้ทำ หน้าที่เป็นผู้อำนวยการให้โครงการเมธีวิจัยอาวุโส คอยดูแลให้การบริหาร จัดการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และคุณจันจิรา สมบัติพูนศิริกบุณ จุฬาลักษณ์ ดำรงไว้กือรวม แห่งศูนย์ข่าวสารสันติภาพ มูลนิธิเพื่อการ ศึกษาประชาธิปไตยและการพัฒนาในความช่วยเหลือทุกอย่าง

ข้อวัฒน์ สถาานันท์

คณารักษ์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

เมธีวิจัยอาวุโส ศก.ว.

มกราคม ๒๕๕๑

แผนก จินตนาการ

รัฐและการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในภาคใต้

ต้อง

บทนำ
แผ่นดินจินตนาการ?
Imagined Land?

รัฐและการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในภาคใต้ ประเทศไทย
Solving Southern Violence and the State in Thailand

ตัวอย่าง

ชัยวัฒน์ สถาานันท์

ปลายเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๐ โฆษกกองทัพบกให้สัมภาษณ์ว่า ตั้งแต่เดือนมิถุนายน ๒๕๕๐ กองกำลังพลเวื่อง-ต้าราจ-ทหารที่ ๔๓ ได้ส่งกำลังเข้าภาคจับผู้ต้องสงสัยก่อการร้ายในจังหวัดยะลา ปัจจุบันนี้ และนราธิวาส รวมผู้ต้องสงสัยที่ถูกจับได้ในสองเดือนนี้ถึง ๑,๙๓๐ คน ฝ่ายความมั่นคงเข้าใจว่าในจำนวนนี้เป็นตัวการผู้ก่อความรุนแรงประมาณ ๓๐๐ คน ส่วนที่เหลือเป็นแนวร่วม ฝ่ายทหารอ่านว่าสถานการณ์กำลังดีขึ้น เพราะไม่มีการขัดขืนการจับกุมนี้ และไม่มีญาติพี่น้องของผู้ถูกจับกุมออกมากประท้วง^๑

ในเวลาไล่เลี่ยงกัน ศุภรา จันทร์ชิดฟ้า นักหนังสือพิมพ์ที่ติดตามสถานการณ์ความรุนแรงในภาคใต้ต่อเนื่องมานาน เดินทางลงใต้พร้อมกับคณะทำงานเพื่อความยุติธรรมและสันติภาพเพื่อสืบเสาะค้นหาคำตอบกรณีความรุนแรงที่ไม่มีคำขอรับยาหยาเรื่อง เช่น เมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๐ นายกาญารียา ป่าโามานี ชาวบันนังสะตา ถูกเจ้าหน้าที่จับ แต่แล้วถูกยิงเสียชีวิต เจ้าหน้าที่บันทึกว่า ฝ่ายโจรอุ่นความ